

دوره هشتم تقنینیه

جلسه ۳۱

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

جلسه یکشنبه ۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ - ششم محرم ۱۳۰۰

قیمت اشتراك سالانه داخله ۱۰۰ تومان
خارجه ۱۲۰ تومان
نك شماره: بکفران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ * (مطابق ششم شهر محرم ۱۳۰۰)

نهرست مذاکرات

۱) تصویب صورت مجلس
 ۲) تصویب دو فقره مرخصی
 ۳) خود و تصویب لایحه وامد بشرکتهای خارجی
 ۴) موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساء و نيام قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل کردید

صورت مجلس روز پنجشنبه سی ام اردی بهشت ماه را آقای مؤبد احمدی (مثنی) قرائت نمودند **

۱- تصویب صورت مجلس

ولیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده واجزو غائبین بی اجازه نوشته اند بواسطه عارضه تب توانستم شرفیاب شوم و اجازه هم خواسته ام

ولیس - خود بنده غیبت شما را که بواسطه کسالت بود یا تعیین مخبر جدید اعلام کردم کبسیون منصفه نبوده اصلاح میشود. در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد.

۲- تصویب دو فقره مرخصی

ولیس - دو فقره خیر مرخصی از کبسیون عراض و مرخصی رسیده است قرائت میشود:
 خیر مرخصی آقای مسعود نایق
 نماینده محترم آقای مسعود نایق بواسطه گرفتاریهای محل نقاضای ذوماه و دو روز مرخصی از تاریخ اسفند ۱۳۰۹ نموده یکصد و پنجاه تومان از مقرری این مدت را با نظارت مؤسسه شیروخورشید سرخ بصرف مریتخانه حضرت عبدالعظیم (ع) تخصیص داده اند کبسیون با نقاضای ایشان موافق و این تک خیر آرا تقدیم میدارد.

** عین مذاکرات مشروح سی و یکمین جلسه از دوره هشتم تقابلیه. (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۰)

دائرة تدوین و نشر صورت مجلس

** اساسی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان: نیبور ناش - حاج میرزا حبیب الله امین - امیر دولتشاهی - آشتیانی - میرزا سید احمد بهجانی - حراب کبکسرو - معتمد تنک - دکتر تنک - حیدری
 غائبین بی اجازه - آقایان: دستم - حاج محمد رضا بهجانی - دکتر طاهری - میرزا صادقخان آکر - اعظم زنگه - حاج حسین آق مهدوی - انجلی - میرزا اسدالله قلی - آقا رضا مهدوی - امیر مامری
 دیر آمدگان با اجازه - آقایان: حاج میرزا حسنخان استقبالی - ملک آراشی
 دیر آمده بی اجازه - آقای طهراجی

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - موافق
رئیس - آقای روسی
روسی - موافق
رئیس - عالی ندارد؟ (کنند) (خیر) موافقین با مرخصی آقای مسعود نایب قیام فرمایند.
 (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.
خبر مرخصی آقای آیدینه جان
 نماینده محترم آقای آیدینه جان برای رسیدگی با مورعمل از تاریخ حرکت تقاضای یک ماه مرخصی نموده اند. کیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینکه خبر آرا تقدم میدارد.
رئیس - نظری نیست (کنند) (خیر) موافقین با مرخصی آقای آیدینه قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

۴- شور و تصویب لایحه راجع به شرکتهای خارجی
رئیس - خبر کیسیون قوانین عدلیه راجع به شرکتهای خارجی مطرح است ماده اول قرائت میشود.
 ماده ۱ - هر شرکتی که در ایران تشکیل و مرکز اصلی آن در ایران باشد شرکت ایرانی محسوب است.
رئیس - اشکالی نیست (کنند) (خیر) موافقین با ماده اول قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:
 ماده ۲ - کلیه شرکت های ایرانی مذکور در قانون تجارت (سهامی - شمانی - مختلط - تعاونی) که در تاریخ اجراء این قانون موجود و مطابق مقررات قانون تجارت راجع به ثبت و تطبیق تکلیکات خود با قانون مزبور عمل نکرده اند باید تا آخر شهریور ماه ۱۳۱۰ تکلیکات خود را با مقررات قانون تجارت تطبیق نموده و مطابق قانون مزبور تقاضای ثبت کنند والا به تقاضای مدعی المدوم بدایت حلیه ثبت باید در آجما بعمل آید عمکه مدبران آنها را به یکصد الی هزار تومان جزای

یا نه و اگر منحرف شدگی از ثبت آن شرکتهائی که دولت ترک دارد آیا شامل این قانون میشود یا نه؟ خواست آقای وزیر در این موضوع یک توضیحی بدهند.
وزیر عدلیه - بنده گمان کردم که محتاج این نبود که آقا توضیح بدهند یا از بنده بخواهند که توضیح بدهم قانون میگوید که هر شرکتی باید باین ترتیب ثبت شود ام از اینکه دولت طرف آن باشد یا نباشد تفاوت نمیکند دولت که نبخواهد در یک مملکت خوش و راستانه قرار بدهد هیچ فرقی نمیکند.

رئیس - آقای طباطبائی ما منتظر پیشنهاد شما هستیم
طباطبائی - بل ولی پیشنهاد را فرمودند یک نفر از نمایندگان دیگر تهیه کرده است
رئیس - آقایانی که با ماده دوم موافق هستند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود:
 ماده ۳ - از تاریخ اجراء این قانون هر شرکت خارجی برای اینکه بتواند بوسیله شعبه یا نمایندنده یا بهر عنوان دیگری به امور تجاری یا صنعتی یا مالی در ایران مبادرت نمایند باید در مملکت اصلی خود شرکت قانونی شناخته شده و در اداره ثبت اسناد طهران به ثبت رسیده باشد.

رئیس - آقای فهبیسی
فهبیسی - در این ماده برای شرکتهائی که در ایران رسمی شناخته شده اند مقررات وضع شده ولی یک موضوع دیگری هم هست که در آن مملکت هم شرکتهای ایرانی را بر رسمیت بنشانند و با آنها هم با همین شرایط معامله متقابل بکنند ولی اگر فرضاً آنها یک شرکتهای ایرانی را نشانند و رسمیت ندهند ما هم ازای آنها نخواهیم داشت که شرکت های آن ممالک را در اینجا رسمیت بدهیم و بنده ضرری نمی بینم که در این موضوع خصصر معامله متقابل در این جا شده باشد و استدعا میکنم آقای وزیر علیه توضیحی در این خصوص بدهند

وزیر عدلیه - بنده گمان میکنم خاطر آقایان بتواند مطمئن باشد. اولاً این قسمت در عهدنامه های سابقه ذکر شده است و بالاخره شرکت شخصی است مثل سایر اشخاص که تا وقتی که شخص به شخصی که بالاخره دارای پای دست و چشم باشد بلکه یک شخص حقوقی است و همان طوریکه افراد ایرانی در ممالک دیگر حقوقشان محفوظ است همانطور هم شرکت های که در آن ممالک هست و مطابق قوانین سایر نقاط هم به ثبت برسد حقوقشان باید محفوظ باشد علاوه بر عهد نامه ها هم چه جا نامه کرده ام و جای نگارنی نیست حالا اگر یک ممالکتی شرکت های مارا در مملکت خودشخواست بر رسمیت بنماید البته ما هم در مقابل با آنها معامله متقابل میکنیم (صحیح است)

رئیس - آقای فرشی

فرشی - در ماده سوم می نویسند (بوسیله شعبه یا نمایندنده یا به هر عنوان دیگر) کلمه نمایندنده را بنده در این جا جایز میدانم بجهت اینکه نمایندنده که فعلاً در علم تجارت معمول است باین معنی نیست که در کیسیون عدلیه تغییر کرده اند نمایندنده کوپا در کیسیون اینطور گفته اند که یک کپائی برای تجارت خود در ایران یک نمایندنده معین کند و عملیات او تمام راجع میشود همان کپائی این طور نیست این جا مدیر شعبه یا عامل است نمایندنده که فعلاً در ایران معمول است. در روزنامه ها هم اعلان می کنند که فلان، مؤسسه، نمایندنده فلان کارخانه است این معنی را میبدهد و ممکن است این مسئله فردا در موقع عمل مورد اکتال شود. نمایندنده در این جا این معنی را میدهد که یک کپائی است اعلان میکند که برای فروش مال خودش در ایران یک نمایندنده میخواهد نمایندده بان کپائی داخل مذاکراتی میشود یک قرار دادی می بندد یک حد اقل معین می کند و انوقت او مشتری انحصاری است که اسمش نمایندنده است مثلاً فرار میکند سالی ده هزار تومان از او بجزرد و از این کتر نباشد اگر

زبان رد شد عیب ندارد. پولش را فلان طور برساند. فاشتر روی میزانت مال بیسورد. مقصود از نمایندده در این جا این است که عملیات ان کار خانه را جزاً و کلاً مسؤول باشد در صورتیکه نمایندده متناهی این نیست نمایندده يك معامله می بندد یا يك كارخانه با يك كبابی معامله می كند و خودش مستقلاً در ایران میفرشد اعم از اینکه شرر کند یا قع كند و زیاد تر از آن میزان مین فرزند یا كز بفرشد آن كبابی مسؤول عملیات او نیست ولی در اینجا مفهوم این این نیست که نمایندده آن كبابی یعنی عوض آن كبابی این است که در موقع عمل دچار اشكال خواهد شد و به عقیده بنده هنوز این است که این كلمه وسیله شنبه یا نمایندده تبدیل شود بوسیله شنبه یا عامل و بوسیله نمایندده عامل گذاشته شود و جله یا هر عنوان دیگر هم حذف شود و در این باب هم يك پیشنهادی تهیه کرده ام و تقدیم خواهم کرد **وزیر عدلیه** - با بیانی که نمایندده محترم فرمودند بنده کاملاً موافقم. ما هم نمایندده را در اینجا بعضی عامل گرفتیم یعنی يك کسی را که از طرف كبابی این جا بسمت عامل او عمل میکند و امضای او آن كبابی و شرکت خارجی را ملزم میکند به يك حق العمل کاری که اسم خودش را گذارده است نمایندده و فرار میکند که يك جنس را بفرشد در این جا و بپیوچه امضای او نمیتواند قافی مقام آن كبابی بشود بپیوچه امضای ملزم نمیکند آن كبابی خارجه را این جهت موافقم هستم که عامل شود. مسلم نتیجه که این قانون دارد این است که اشخاصی که امروز ممکن است خودشان را نمایندده بگویند و بعضی ها تصور میکنند امضای او امضای آنست نمایندده خارجی است بعد که ملتفت شدند که نیستند البته معامله است که با شخص آنها خواهند کرد اگر این اشخاص خودشان اختیاری دارند یاغنیار شخص آنها معامله خواهد شد نه باعتبار يك شركت خارجی ما این نتیجه را خواهیم گرفت که معلوم خواهد شد چه اشخاص

واقعاً حق امضاء دارند از طرف ان شركت خارجی و بنا بر این نمایندده کی بتمام معنا را دارند از طرف ان كپری یا چه اشخاصی هستند که حق العمل کار هستند از طرف يك شركت خارجی و يك جنس را میفرستند و حق را میگیرند. پیشنهاد میکنند بجای نمایندده عامل باشد ما هم موافقم هستیم **رئیس** - منظور اقا از پیشنهادتان ماده ۳ است؛ **فرشی** - بل آقا ماده ۳ و پس از آن در سایر جا هایی که كلمه نمایندده است تبدیل به عامل شود و (یا هر عنوان) دیگر حذف شود. **پیشنهاد آقای فرشی** بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۳ كلمه نمایندده تبدیل به عامل شود و با هر عنوان دیگر هم حذف شود. در سایر مواد هر جا لفظ نمایندده است تبدیل به عامل شود. **گزرونی** - عامل همان حق العمل کار هم هست **وزیر عدلیه** - اولاً نمایندده با عامل بسته است اینكه چطور تعیینش میکنند بنده عرض میکنم نظری که مانع نمایندده داشتنی و عاملی که حالا آقا پیشنهاد میکنند بنده هم حاضر قبول كنم کسی است که از طرف يك شركتی دارای حق امضاء است در این مملکت و وقتی که امضاء کرد ان شركت را امضای او ملزم میکند نمایندده هم بسكویند باین توضیح اشكالی ندارد و مقصود بنده حق العمل کار با يك کسی که شاید قرار بگذارد که در سال فلان قدر انومیلیرای يك كلیه بفرستد و از انومیبیلی فلانقدر بگیرد این نیست حالا با این حال آقایان می خواهند در موضوع این پیشنهاد مذاکره هم بکنند بنده حرفی ندارم **رئیس** - نظر آقای خیر چیست؟ **مختیر** - بنده هم موافقم باین پیشنهاد باین توضیحی که آقای وزیر عدلیه دادند که شامل حق العمل کار شود و البته این توضیح هم در صورت مجلس درج میشود **رئیس** - قبول میکنم.

المر - بعد از این توضیحی که داده شد و قرار داده شد بجای نمایندده عامل گذارده شود بقیه بنده همانطور هم که آقای گزرونی فرمودند عامل را بیشتر مردم عادت داده به حق العمل کار میگویند و لفظ نمایندده تازه در این پنج شش سال پیدا شده است ولی عامل از قدیم ترین ایام هست و بعد از اینکه آقای وزیر توضیح میدهند که مقصود آن کسی است که حق امضاء داشته باشد و وقتی که این مطلب هم در مجلس گفته میشود و در قانون اصطلاحی قرار داده میشود و در صورت مجلس هم توضیح میدهند دیگر بنده عقیده ام این است که لازم نیست نوشته شود عامل همان نمایندده یعنی خودش و باین اصطلاحی که امروز میگذاریم کافی است از برای حل قضیه. **وزیر عدلیه** - بالاخره بنده بایستی اینجا بین آقایان نمایندگان بیفتم از برای اینکه بيك ترمیمی جمع كنم قضیه را اولاً آقای فرشی هم مقصودشان عبارت نیست مقصودشان این است که این اشخاصی که اسم خودشان را گذاشته اند نمایندده واقعاً دارای هیچگونه حق و اختیاری از طرف شركت ها نیستند این قانون جلوی آنها را بگیرد مقصودشان این است حالا با این مذاکرات و تدبیر عقلی که آقایان راجع به عامل میکنند بنده عقیده ام این است که اجازه بدهند که همان كلمه نمایندده بقی باشد متهی ماد نظامنامه که مطابق این قانون خواهیم نوشت در آن نظامنامه درست همینطوريك در مجلس این مذاکرات شده است مطلب را روشن میکنم برای اینکه این اشخاصی اسم نمایندگی بخودشان گذاشته اند ولی هیچگونه اختیاری ندارند مشمول این قسمت نشوند مگر اینکه نمایندده باشد که واقفاً از طرف يك شركت خارجی دارای حق معامله و امضاست مشمول این قسمت باشد نه اینکه از طرف خودش معامله بکند؛ و خودش طرف باشد این است توضیح مطلب و گمان می كنم اگر موافقت فرمایند از این قسمت قضیه حل شده باشد و آقوت آن قسمت بر نحو دیگر را بنده قبول كنم که حذف شود اشكالی

ندارد بنویسند که شركت خارجی نمیتواند بوسیله شنبه یا نمایندده اقدام كند در قسمت عبارت بهر نحو دیگری که در آنجا هست و پیشنهاد کردم حذف شود عرضی ندارم **رئیس** - آقای فرشی **فرشی** - بنده عقیده ام اینست در آنی برائت بجای لفظ نمایندده نوشته شود مدبر یا عامل مسؤول. اول نوشته شود نمایندده بعد میان قوسین نوشته شود مدبر یا عامل مسؤول آقوت از این توضیح مفهوم میشود **وزیر عدلیه** - بنده تصور میکنم آقا بعد از این توضیحی که اینجا داده شد حقیقت مطلب اینکه بپیوچه بوده است که محتاج بشوم که اینجا تبصره بگذارم یا اینکه برائتی باز كنم. **فرشی** - بنده استزاد میکنم. **رئیس** - استزاد میکنید؟ **فرشی** - بله **رئیس** - برای میگیرم بماده سوم موافقت با ماده سوم قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) **رئیس** - تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود: ماده ۴ - هر شركت خارجی که در تاریخ اجراء این قانون در ایران بوسیله شنبه یا نمایندده یا عنوان دیگری مشمول به امور تجاری یا صنعتی یا مالی است باید در ظرف چهار ماه از تاریخ مزبور تقاضای ثبت نماید در صورتیکه این مدت برای تهیه و تسلیم اوراق لازمه با اداره ثبت کافی نباشد رئیس محکمه ابتدائی طهران به تقاضای نمایندده شركت تا ششماه مهلت اضافی خواهد داد. **رئیس** - آقای دشتی **دشتی** - موافقم **رئیس** - آقای طهرانی **طهرانی** - موافقم **رئیس** - آقای طاهری **طاهری** - موافقم

رئیس - پیشنهادی از آقای عدل رسیده است قرائت میشود.

پیشنهاد میکنم در آخر ماده چهارم عرض عبارت خواهد داد نوشته شود میتواند بدهد

رئیس - آقای عدل

عادل - عرض میشود در اینجا منبویسد که رئیس محکمه ابتدائی طهران تقاضای نماینده شرکها تا ششماه مهلت اضافی خواهد داد. این خواهد داد الزام است بقی مجبور است بدهد بنده عقیده ام این است که رئیس محکمه را نباید ملزم کرد شاید در موقتی معاینری داشته باشد که نتواند بدهد این است که اگر نوشته شود میتواند بدهد هفت است.

وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم اگر آقا هم موافقت بفرمایند که رئیس محکمه واقعا مهلت را بدهد هفت است

منتهی تا ششماه که نوشتیم این بسته است باینکه رسیدگی به کذب به بیند واقعا مدتی را لازم دارند حقیقه شش ماه باید باشد یا اینکه سه ماه مهلت کافی است در آن مزایا و الا اگر نباشد که یک شرکی شواسته است که در این مدت اوراق و اسناد خودش را تهیه بکند اینجا نوشته است رئیس محکمه تا مدت ششماه مهلت اضافی خواهد داد و بعد قیود نماید داده شود و اگر اجازه بفرمایند همین طور باشد بهتر است

عادل - بنده استرداد میکنم

رئیس - رای گرفته میشود بماده چهارم موافقتین قیام فرمایند.

پاسای - اجازه میفرمایند

پاسای - پیشنهادی که آقای فرش فرمودند راجع باین ماده هم هست این عبارت را به عنوان دیگر این جا هم باید حذف شود از این جا حالا باید با حذف با هر عنوان دیگری رای گرفته شود.

وزیر عدلیه - صحیح است

رئیس - رای میکبرم بماده چهارم با حذف با هر عنوان

دیگری موافقتین ماده با این اصلاح قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم خوانده میشود:

ماده ۵ - اشخاصیکه بعنوان نمایندگی یا مدیریت شبه شرکتهای خارجی در ایران اقدام به امور تجاری یا صنعتی با مالی کرده و قبل از انشاء مودع مقرر تقاضای ثبت نکند به تقاضای مدعی العموم بدایت و محکم محکمه ابتدائی طهران محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد و بملاوه محکمه بر او هر روز تاخیر پس از صدور حکم متخلف را بنادب پنج ای پنجاه تومان محکوم خواهد کرد و هرگاه حکم فوق قطعی شده و تا سه ماه پس از تاریخ ابلاغ آن متخلف ادامه یابد دولت از عملیات نمایندگی بسا مدیر شرکت متخلف جلوگیری خواهد نمود.

رئیس - اشکالی نیست ؟

وزیر عدلیه - اجازه میفرماید ؟ بنده در مورد این

ماده حرفی ندارم و لیکن یکی از آقایان نمایندگان یک تذکری به بنده داده اند که وارد کرد یک توضیح بدهم که بیشتر مربوط میشود بماده دوم در پیشنهاد پنج مینویسد که محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد در هر دو جا تومان را ذکر کرده یکی از آقایان نمایندگان در یاد داشتی که به بنده داده بودند از این فریبه اینطور استنباط کرده بودند که در

ماده دو وقتی نوشته میشود بنا بر تقاضای مدعی العموم باید یکصد الی هزار تومان محکوم خواهد کرد صد را تومان گرفته اند و فران گرفته اند در صورتیکه بنده در این جا عرض میکنم که مقصود تومان است و بنده تصور میکنم در هر صورت برای اینکه سوء تفاهمی تولید نشود اگر آقایان لازم میدانند در آن جا هم یکصد الی هزار تومان بعد از یکصد (تومان) را اضافه کنند والا توضیحات بنده مکمل آن میشود.

رئیس موافقتین با ماده پنجم قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ششم قرائت میشود: ماده ۶ - در مورد شرکتهای خارجی که شرایط عملیات آنها بموجب امتیاز نامه صحیح و منظمی مقرر است و صحت امتیاز را در موعد قانونی تقاضای ثبت وزارت امور خارجه تصدیق نماید - مفاد قسمت اخیر ماده فوق جاری نخواهد شد ولی جزای نقدی برای هر روز تاخیر بعد از صدور حکم از قرار روزی ده الی یکصد تومان است

رئیس - آقای دکتر طاهری

طاهری - عرض بنده در ابتدایه این بود که این اوراق چرا نسبت به شرکتهای خارجی شصت و دو الی اگر شرکت داخل باشد که همین شرایط را حاضر باشد و امتیاز نامه صحیح داشته باشد همین ترتیب وزارت داخله یا دولت هم تصدیق بکنند امتیاز را چرا نباید از این اوراق بهره مند باشد که شرکت خارجی است **وزیر عدلیه** - آیا شرکت داخلی که میفرمایند تشکیل شده است یا خیر اگر تشکیل شده است باید مطابق قانون ثبت بکسالت قبل به ثبت رسانده باشد در صورتیکه بیبایستی این کار شده باشد معذالک بعد هم آمدیم بکسالت جدیدی بهش دادیم شرکتهای که موجود بوده است و بر خلاف قوانین جاری مملکت خودش به ثبت رسانده اگر یک همچو شرکتهای باشد که دارایی امتیاز نامه باشد بنده عقیده ام این است که باید محکوم اجلائی را بدهیم بعد هم که امتیازاتی از بین نگیرد در مورد شرکتهای از سر تأسیس کسبت دو سال مهلت داشته و حالا هم از سر مرتبه شش ماه مهلت میدهدند **رئیس** - آقای طاهری

دکتر طاهری - همینطور که فرمودند در قنون تجارت هست که باید شرکت ها را به ثبت رسانند و در آن نامه نسبت بشرکت های خارجی هر عمل شده است باید نسبت بشرکتهای داخلی هم عمل شود خبیل از شرکت های خارجی هست صکه به ثبت نرسیده است و حکم

اجلائی هم داده نشده است بنده عقیده ام این است که هر ارفقی که نسبت بخارجی ها میشود نسبت به داخل ها هم اگر بیشتر شود که کتر نباید بشود

وزیر عدلیه - شرکت های خارجی تا وقتی که این قانون نگذشته بود مکلف به ثبت نبودند وزارت عدلیه هم تکلیفش نبوده است که تقاضای اجلائی آنها را بکند در قانونی هم که گذشت اگر خاطر آقایان باشد در سنه ۱۳۰۵ راجع بوده است بشرکتهای داخل و اینها بر خلاف تکلیفشان رفتار کرده اند ولی هیچ شرکت خارجی تا امروز مکلف نبوده است به این تکلیفی که ما امروز آمده ایم و مطابق این قانون میخواهم بر آنها وارد بشویم و بالاخره از این بین بعد این تکلیف برای آنها ایجاد می شود. اما شرکتهای داخلی که در حال تأسیس بوده اند و بیبایستی تشکیلشان قبلا مطابق قانون تجارت به ثبت برسد

و امورشان را تطبیق با قانون تجارت نمایند اگر به ثبت رسانده باشند مطابق قانون بیبایستی جرعه شوند و مطابق قانون حکم اجلائی شان شود. منتهی ما آمدیم و اوراق کردیم و از گذشته صرف نظر کردیم و راجع باینکه مهلت دادیم بیش از این هم بقیده بنده ارفاق نمینویسد کرد

رئیس - آقایانی که با ماده ششم موافقت قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود: ماده ۷ - تقریرات راجع بشما بنده کن شرکت و با مدیران شعب آن ثبت باید بداره ثبت اسناد کتبا اطلاع داده شود و تا وقتی که این اطلاع داده نشده عملیاتیکه نمایندند و یا مدیر سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است مگر اینکه شرکت اطلاع اشخاص را که باستاند این ماده ادعای حقی میکنند در تغییر نمایندند یا مدیر خودی ثبوت رسانند.

رئیس - پیشنهادی که آقای فیهی رسیده است قرائت می شود:

بنده ماده هفتم را بطریق ذیل پیشنهاد میکنم

ماده ۲ - تغییرات راجع اساس نامه و بنامندگات شرکت و مدیران شعب الی آخر

۱- یکی از تغییراتی که اصلاح آن بادره ثبت خیلی لازمه است مسئله اساس نامه شرکت است که راجع به سرمایه و غیره اگر بخواهند تغییراتی بدهند آن ها را باید حتماً بادره ثبت اسناد عمل اطلاع بدهند در این ماده غیر کیسیون فقط راجع بنامندگان شرکت و مدیران شعب اشاره شده است ولی نسبت بااستانامه شرکت کالاسی مطلوب است هیچ ذکری نشده این است. که بنده پیشنهاد کرده ام فقط اساس نامه را قبل از جمله نامندگان شرکت و مدیران شعب اضافه نمایند تا تغییرات راجع به اساس نامه هم در اداره ثبت اسناد عمل ثبت شود.

ولیر علیله - بنده با اساس فکر آقا کلاماً موافق که این پیشنهاد را فرمودند و خصوصاً خیلی از این پیشنهاد خوشوقت شده ولی بایستی يك توضیح مختصری هم قبلاً در روی زمین خدمتستان عرض کنم و آن این است که اساس نامه البته اگر تغییراتی درش داده شده است منظور خود اساس نامه باید به تشریح باشد بدین تشریح که بنامندگان و مدیران تمام این قسمت ها و به بنامندگانی که وزارت معین می نویسد و تنظیم میکند احاله داده ام و در آن جا همین موضوع ذکر خواهد شد که اساس نامه و تغییراتی که در آن داده می شود باید به ثبت برسد و اگر اجازه بفرمائید همین توضیح را بدم برای اینکه فکر آقا را تأمین کرده باشد کافی بداند و پیشنهادشان را مسترد دارند مخصوصاً نکته

کافی این است که ماده ۳ را اگر درست ملاحظه بفرمائید هرکام این طور که پیشنهاد میفرمایید اصلاح کنیم آن وقت دنباله اش با این مقدمه مناسب پیدا میکند برای اینکه ما مقصودمان از درج ماده ۷ همین نکته دروش است قسمت اول ماده می نویسد: تغییرات راجع به نامندگان شرکت و مدیران شعب آن باید بادره ثبت اسناد کتباً اطلاع داده شود بدینوسیله است و وقتی که این اطلاع داده شده عملیاتی که نامندگانی و مدیران سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است ما از برای اینکه این قسمت دوم را

تأمین کرده باشیم آن قسمت اول را نوشته ام و الا نیست دوم را هم ممکن بود بگویم در نظامنامه نوشته خواهد بود و کمان میکند نظر آقا تأمین شده باشد. (صبح است)

ولیس - (خطاب آقای نهیمی) - مسترد دانستید آقا؟

نهیمی - بل.

ولیس - موافقین یا ماده هفتم قید فرمایند.

(اغلب قیام کردند)

ولیس - صواب شد. ماده هفتم قرائت میشود: ماده ۸ - شرکت های نیمه ام از ایرانی و خارجی تابع نظامنامهائی خواهند بود که از طرف وزارت عدلیه تنظیم می شود.

قبول تقاضای ثبت شرکت های فوق و شرایط راجعه به ادامه عملیات آنها منوط به رعایت مقررات نظامنامهائی مزبوره خواهد بود

ولیس - اشکالی نیست موافقین با ماده هفتم قیام فرمایند (عده زیادی قیام کردند)

ولیس - تصویب شد. ماده ۹ - قرائت میشود: ماده ۹ - برای اجراء این قانون از طرف وزارت عدلیه نظامنامهائی لازمه تنظیم خواهد شد در نظامنامهائی

مزبور باید راجع به مسائل ذیل سرماً تعیین تکلیف شود: ۱ - اشخاصیکه باید اظهار نامه ثبت بدهند.

۲ - تکلیفیکه باید در اظهار نامه قید شود.

۳ - ادوات و مداریکه عین بافراجه مصدق آنها باید ضمیمه اظهار نامه شود

۴ - تکلیفیکه در صورت تغییر باید مجدداً به ثبت برسد

۵ - طرز ثبت شعب یا نامندگان جدید

۶ - اسلغانفیکه پس از ثبت باید بوسیله اداره ثبت اسناد به خرج شرکت بدهد آید

۷ - ترفقه راجع بترجه و تصدیق صحت ترجه.

ولیس - آقای دکتر طاهری فرمایشی داشتند؟
دکتر طاهری - عرض کنم که در غیر سابق کیسیون يك موادی بود که بعضیش حذف شده

پنجاه زبانی از آن مواد حذف شده فقط يك استثنی را بر این ماده اهم اسم برده اند و از بعضی هایش هم اسمی برده نشده است. در صورتیکه بنده معتقدم که آن خبر بعضی مواد مهمه داشت که بایستی پس از اصل اثرین بنامند یا انقلابین اهمیت را داشت که درج در نظامنامه اسم برده شود و همین باشد که در آنجا قید می شود. من چله یکی این بود که در ماده شانزدهم بود نوشته بود که مراجعه بدفاتر ثبت اسناد که شرکت با شعب آن مطابق ماده ۳ و ۹ این قانون در آنجا ثبت شده است برای سرد آزاد و هر ذی قومی می تواند از بندرجات آن سواد مصدق تحصیل کند. این مراجعه مردم بوقارت و آزاد بودن تحصیل سواد مصدق كلی قسمتی بود که خیلی برای مردم مفید بود در غیر سابق بود ولی در غیر فعلی نیست این یکی. یکی دیگر هم این بود که بایستی استانامه شرکت و اسم نامندگانی آن و اسم اشخاصی که از طرف شرکت حق امضاء داشته اند اینها باید در جدولی رسمی نوشته شود و اطلاع شود و این یکی از آن چیزهای می بودی بود که از خیلی از کلادرداری ها جلوگیری میکرد ولی در غیر ثانوی کید-کیسیون ذکر اشاره نکردم. همینطور در هر نقطه که شبیه شرکت ذکر یکی از شهر های دیگر دائر می شد بایستی که آن چیزهای استیسی اطلاع عامه برسد و تغییراتی هم که حاصل میشد باید مردم بفهمند و با اطلاع شان برسد چون بکتهستهای است که گاهی اسباب اقبال مردم میشود مثلاً قبلاً شرکت يك نامند داشت و اگر این از طرف يك مقام رسمی اعلان و منتشر بشود این خودی حفظ میکند حقوق مردم را و گرنه خیلی اقبال میشود مثل حالا که خیل کلادرداری میشود باسم نامند بقیه بنده بعضی از افراد آن خبر باید در ضمن این خبر ذکر بشود یا افراد در این مردم هم صریح بشود که این موارد هم باید در نظامنامه قاید شود و عمل بشود. مثلاً استانامه شرکت چرا باید قبلاً در مجله رسمی اعلان شود یا اینکه نامندگان رسمی هر شرکتی چرا نباید اسمی شان اعلان شود

تا مردم بفهمنند و بدانند و بفهمند که این نامندگانی رسمی قبلاً شرکت و قبلاً کبابی است و امتیاز امنای شرکت است و اگر کسی تخلف کرد و این کار را بکند و ثبت نکرد به قبلاً مجازات برسد! اینها لازم است و به عقیده بنده باید در این خبر ذکر شود یا در ماده مهم این قید بشود که در نظامنامه تصریح میشود

ولیر علیله - در اساس هیچیک از فرمایشاتی که آقای طاهری فرمودند اختلاف نظری ندارم و نمایان چیزهایی هم که در لایحه پیشنهادی دولت بوده است تمام آنها در نظام نامه ذکر خواهد شد و همین مطالبی را که آقا فرمودید راجع بااساس نامه البته به تمام اساس نامه بلکه خلاصه اساس نامه البته تمام استانامه مناسبت ندارد که آنجا درج کنند ولی خلاصه استانامه تماماً درج خواهد شد و در جرالد اعلان خواهد شد به طوریکه فرمودند دقتاً ثبت راجع بشرکتها از برای عموم باز است اصلاً قایده خود این ثبت برای این است که خود مردم بتوانند بيك دفتری که سندیت داشته باشد رجوع کنند و در آنجا کتب اطلاع کنند و البته هیچ يك از این چیزهایی که در لایحه نوشته شده در نظامنامه غفلت نخواهد شد بلکه ممکن است در ضمن عمل ملاحظت دیگری را اضافه بر آنچه که پیشنهادی دولت بود است قید کنیم در ثبت ولیکن قبلاً آن چیزهایی که در لایحه سابق نوشته بودیم در نظامنامه خواهیم گذاشت دیگر کباب نمیکند در این چارو می دانته باشد با وجود این اگر آقا مایل باشند ممکن است پیشنهاد بفرمایند بنده هم موافقت می کنم.

ولیس - آقایانیکه با ماده مهم موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد ماده مهم قرائت میشود

ماده ۱۰ - حق التیث شرکتها ام از ایرانی و خارجی مطابق ترفقه ذیل خواهد بود.

تا ۵ میلیون تومان سرمایه کل یک در هزار
 از ۵۰۰۰۰۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰۰۰۰ تومان ۱۰
 نسبت بهازاد ربع واحد در هزار
 از ۱۰۰۰۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰۰۰ تومان به بالا نسبت بهازاد يك
 در ده هزار
 برای تغییراتی که باید به نسبت برسد با استثناء تغییر مربوط
 به ازاد سرمایه که تابع ترتیب مذکور فوق خواهد بود
 ۵ تومان برای هر تغییر.

برای ثبت هر شعبه ۲۵ تومان
رئیس - پیشنهاد آقای فرشی در سیدماست قرأت میشود
پیشنهاد آقای فرشی
 این بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۲ ترتیب ذیل اصلاح
 شود:

ماده ۱۲ حق ثبت شرکتها عم از ایرانی و خارجی
 مطابق مقره ذیل خواهد بود تا دو میلیون سرمایه کل
 يك در هزار (۱۰۰۰)

از دو میلیون و يك تومان تا ده میلیون نسبت بهازاد ربع
 واحد هزار
 از ده میلیون تا پنجاه میلیون يك در بیست هزار
 (۲۰۰۰۰) و از پنجاه میلیون بیلا يك از پنجاه هزار
 الی آخر ماده

فرشی - نسبتی که در پیشنهاد بنده اصلاح شده از
 دو میلیون بیلاست و چون از ده میلیون بیلا را يك در
 ده هزار در ماده نوشته اند و این در بانکهای کسرمایه شان
 خیلی زیاد است تولید اشکال میشود و مقصود هم جلب
 سرمایه های خارجی است این است که بنده این پیشنهاد
 را کردم و این قسمت را يك در بیست هزار کردم که
 اشویی هم از شرکتها شده باشد

پیشنهاد وزیر معادن (قرات شد)
ولیر علیله - بنده در این موضوع موافقت میکنم
 با پیشنهادتان فقط خواهش میکنم که در عبارتن يك
 وقتی بفرمایند که در قسمت اول هم نوشته شود تا دو میلیون
 تومان همانجا منظور که در غیر کسیرون نوشته شده است تا

اصلاح در پیشنهاد خود عرض میکنم چون مذاکره
 در امرای کماه عامل سه تبدیل میشود به نماینده بطوریکه
 مذاکره شد برای شرکتهایی که در ایران امم از شرکت
 خارجی یا ایرانی که تشکیل میشود و نسبت بقضای ثبت
 مساعه میکنند و ناخبر میمانند در قانون تکلیف مجازاتشان
 را همین نکرده و تصریح ندارد در صورتیکه نظر این است
 که در آنجا هم اگر يك شرکتهایی که تشکیل میشود نسبت
 به این وظیفه خودشان مساعه کنند باید مجازات شوند
 این است که بنده این ماده را پیشنهاد کردم که تکلیف
 شرکتهای خارجی و داخل که من بعد تشکیل میشود و
 مساعه میکنند در نقضای ثبت معلوم شده باشد.

دکتر طاهری - بکرتبه دیگر بفرمایند قرأت کنند
 (پیشنهاد وزیر معادن خوانده شد)
رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - چنانچه عرض شد کماه عامل تبدیل
 بهنایند شده.

رئیس - نظر آقای خبر
مخیر - بنده هم موافقت
رئیس - نظر آقای وزیر معادن
ولیر علیله - بنده هم موافقت ولی میخواستم متنا
 کنند بکارتبه دیگر هم قرات شود.

(پیشنهاد وزیر معادن در دفعه سوم بصرح ذیل قرات شد)
 ماده ذیل را بعنوان ماده ۱۱ پیشنهاد میکنم
 ماده ۱۱ نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه
 آن که بر خلاف ماده ۳ قبل از ثبت بهت عاملی
احتشامزاده - اینجا هم باید نمایندگی شود (مجدداً
 خوانده شد)

ماده ۱۱ - نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه
 آن که بر خلاف ماده ۳ قبل از ثبت بهت نمایندگی
 یا مدیریت شعبه شرکت در ایران اقدام به مالیات تجاری
 یا معنایی یا مالی نماید مطابق ماده ۵ این قانون محکوم

بجزای نقدی خواهد شد در مورد شرکتهای داخلی که
 پس از تاریخ اجرای این قانون تشکیل میشود کسانیکه
 مکلف بقضای ثبت شرکت بوده و در موعد قانونی به
 تکلیف خود عمل نکنند مطابق ماده دو قانون محکوم
 بجزای نقدی خواهد شد

رئیس - رای بیکبریم به ماده یازدهم آقایان موافقتین
 قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - ماده دوازدهم
 ماده ۱۲ - این قانون از پانزدهم خرداد ماه ۱۳۱۰
 بهوقوع اجرا گذاشته خواهد شد.

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای احتشامزاده رسیده
 است قرأت میشود
پیشنهاد آقای احتشامزاده

پیشنهاد میکنم ماده یازده و دوازده حذف وجنای
 آن ماده ذیل بعنوان ماده دوازده تصویب شود
 ماده ۱۲ - مواد ۶۶ و ۶۷ قانون تجارت و
 ماده ۲۴۱ قانون ثبت اسناد نسخ و این قانون از
 پانزدهم خرداد ماه ۱۳۱۰ بهوقوع اجرا گذاشته میشود

احتشامزاده - ماده یازده و دوازده خبر کسیرون
 تقریباً يك موضوعی است که کاملاً هم مربوط است برای
 اینکه یکی نسخ قوانینی است که کاملاً متغای با موارد
 مقررات این قانون است و یکی هم در تاریخ اجرا
 آت است که بنده پیشنهاد کرده ام که ماده یازده و
 دوازده حذف شود و بطوریکه پیشنهاد کرده ام
 در يك ماده قبل شده باشد

رئیس - آقای وزیر معادن
ولیر علیله - بنده اشکالی از برای این قضیه
 نمی بینم.
رئیس - آقای مخیر هم موافقت
مخیر - بل

ولیس - رای یکپیریم بماده پوزدهم پترجی کارائت
شد موافقین قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)
ولیس - تصویب شد. شور در کلیات است. آقای
دکتر طاهری
دکتر طاهری - عرضی ندارم
ولیس - رای یکپیریم بجدوج قانون موافقین قیام

فرماند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد
۴- موقع و دستور کار بدویم (ختم جلسه)
ولیس - دیگر در دستور کاری نداریم اگر اجازه
میزمانید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده
پنجمین ۱۶ خرداد مساوی با بیستم محرم سه ساعت قبل
از ظهر دستور لایحه اموال اتباع خارجی
(مجلس لیمساعت قبل از ظهر ختم شد)
ولیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

راجع به ثبت شرکتها

ماده اول - هر شرکتی که در ایران تشکیل و مرکز اصلی آن در ایران باشد شرکت ایرانی محسوب است.
ماده دوم - کلیه شرکت های ایرانی مذکور در قانون تجارت (سهامی - شمانی - مختلط - تعاونی) که در تاریخ اجراء این قانون موجود و مطابق مقررات قانون تجارت راجع ثبت و تطبیق تکلیلات خود با قانون مزبور عمل نکرده اند باید تا آخر شهریور ماه ۱۳۱۰ تکلیلات خود را یا مقررات قانون تجارت تطبیق نموده و مطابق قانون مزبور تقاضای ثبت کنند و الا به تقاضای مدعی العموم بدایت عملیکه ثبت باید در آنجا بعمل آید محکمه مدیران آنها را به یکصد الی هزار تومان جزای نقدی محکوم خواهد کرد و در صورت تقاضای مدعی العموم حکم انحلال شرکت متخلف نیز صادر خواهد شد. در صورتیکه مدت فوق برای تطبیق تکلیلات با قانون تجارت و تقاضای ثبت کافی نباشد وولیس محکمه ابتدائی مهل به تقاضای شرکت تا سه ماه مهلت اضافی خواهد داد.
ماده سوم - از تاریخ اجراء این قانون هر شرکت خارجی برای اینکه بتواند بوسیله شعبه یا نمایندنده به امور تجاری یا صنعتی یا مالی در ایران مبادرت نمایند باید در ملک اصلی خود شرکت قانونی شناخته شده و در اداره ثبت اسناد طهران به ثبت رسیده باشد.

ماده چهارم - هر شرکت خارجی که در تاریخ اجراء این قانون در ایران بوسیله شعبه یا نمایندنده مشغول به امور تجاری یا صنعتی یا مالی است باید در ظرف چهار ماه از تاریخ مزبور تقاضای ثبت نماید در صورتیکه این مدت برای تهیه و تسلیم اوراق لازمه با اداره ثبت کافی نباشد رئیس محکمه ابتدائی طهران به تقاضای نمایندنده شرکت تا شش ماه مهلت اضافی خواهد داد.

ماده پنجم - اشخاصیکه بعنوان نمایندگی یا مدیریت شعبه شرکت های خارجی در ایران اقدام به امور تجاری یا صنعتی یا مالی کرده و قبل از اتمام موعده مقر تقاضای ثبت نکنند به تقاضای مدعی العموم بدایت و محکم محکمه ابتدائی طهران محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد و بعلاوه محکمه برای هر روز تاخیر پس از صدور حکم متخلف را بنسبده پنج الی پنجاه تومان محکوم خواهد کرد و هرگاه حکم فوق قطعی شده و تا سه ماه پس از تاریخ ابلاغ آفت تخلف ادامه یابد دولت از عملیات نمایندنده یا مدیر شعبه شرکت متخلف جلوگیری خواهد نمود.

ماده ششم - در مورد شرکت های خارجی که شرایط عملیات آنها بموجب امتیاز نامه صحیح و منظمی مقر است و صحت امتیاز را در موعده قانونی تقاضای ثبت وزارت امور خارجه تصدیق نماید - مفاد قسمت اخیر ماده فوق جاری نخواهد شد ولی جزای نقدی برای هر روز تاخیر بعد از صدور حکم از قرار روزی دهالی یکصد تومان است.

ماده هفتم - تغییرات راجع بنایندگان شرکت و یا مدیران شعب آن باید با اداره ثبت اسناد کتبا اطلاع داده شود و تا وقتیکه این اطلاع داده نشده عملیاتی که نمایندنده و یا مدیر سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است مگر اینکه شرکت اطلاع اشخاصی را که باستناد این ماده ادعای حقی میکنند از تغییر نمایندنده یا مدیر خود به ثبوت رساند.

ماده هشتم - شرکتهای بیمه اعم از ایرانی و خارجی تابع نظامنامهائی خواهند بود که از طرف وزارت عدلیه تنظیم میشود.

قبول نقضای ثبت شرکتهای فوق و شرایط راجعه به ادامه عملیات آنها منوط به رعایت مقررات نظامنامه های مزبوره خواهد بود

ماده نهم - برای اجراء این قانون از طرف وزارت عدلیه نظامنامه های لازمه تنظیم خواهد شد در نظامنامه های مزبور باید راجع به مسائل ذیل صریحاً تعیین تکلیف شود:

- ۱ - اشخاصیکه باید اظهارنامه ثبت بدهند.
 - ۲ - تکلیفیکه باید در اظهارنامه قید شود.
 - ۳ - اوراق و مدارکی که عین یا ترجمه مصدق آنها باید ضمیمه اظهارنامه شود.
 - ۴ - تکلیفیکه در صورت تغییر باید مجدداً به ثبت برسد.
 - ۵ - طرز ثبت شعب یا نمایندگان جدید
 - ۶ - اعلاناتی که پس از ثبت باید بوسیله اداره ثبت اسناد به خرج شرکت بعمل آید.
 - ۷ - تعرفه راجع بترجمه و تصدیق صحت ترجمه.
- ماده دهم - حق الثبت شرکتهای اعم از ایرانی و خارجی مطابق تعرفه ذیل خواهد بود.

تا دو میلیون تومان سرمایه کل - يك در هزار

از دو میلیون و يك تومان تا د میلیون تومان نسبت بمآزاد ربع واحد هزار

از ده میلیون تومان تا پنجاه میلیون نسبت بمآزاد يك در بیست هزار

و از پنجاه میلیون تومان بیابا نسبت بمآزاد يك از پنجاه هزار

برای تغییراتی که باید به ثبت برسد باستثناء تغییر مربوط به ازدیاد سرمایه که تابع ترتیب مذکور فوق خواهد بود پنج تومان برای هر تغییر.

برای ثبت هر شعبه - بیست و پنج تومان

ماده یازدهم - نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه آن که برخلاف ماده سه قبل از ثبت بسمت نمایندگی یا مدیریت شعبه شرکت در ایران اقدام به عملیات تجاری یا صنعتی یا مالی نماید مطابق ماده ۵ این قانون محکوم به جزای نقدی خواهد شد. در مورد شرکتهای داخلی که پس از تاریخ اجرای این قانون تشکیل میشوند کسانی که مکلف به نقضای ثبت شرکت بوده و در موعد قانونی به تکلیف خود عمل نکند مطابق ماده ۲ این قانون محکوم به جزای نقدی خواهد شد.

ماده دوازدهم - مواد ۶۶ و ۱۴۱ قانون تجارت و ماده ۲۴۱ قانون ثبت اسناد نسخ و این قانون از ۱۵ خرداد ماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده میشود.

این قانون که مشتمل بر دوازده ماده است در جلسه دوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بمجلس شورای ملی رسیده.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر